

Эсэгэ ороноо, эхэ нютагаа эб хамта мандуулая!

БҮРЯАД УРС

Бүгэдэ арадай сонин

1921 оной декабриин 21-нээ гарана

1998
мартын
4

Хабарай эхин хүэ бар харын 6 гарагай 4 СРЕДА № 40 (19881) Газетын сэн хэлсээтэ

САГААЛГАНАЙ БАЙР НААДАНУУД ЭХИЛЭЭ

харын найндэрье түрүүшын 4 нютагууд эхилбэ. Энэ жэл урдынхида адли аймаг бүхэн амяараа бэшэ, харин жээрэбэй ёһоор хэдэн аймаг, команданууд хамтаржа, Сагаалганай найндэрье суг үнгэргэхэ болонхой.

Энэ удаа Түнхэнэй, Хэжэнгын, Усть-Ордын тойрогой Алайрай аймагай болон БГУ-гай команданууд Сагаалганай найндэртэ зориулагданан концерт наада, мурьсөө үнгэргэбэ.

Эгээл Сагаалганай үдэр тушаалдабашье, соёлой-спортын байшан соо зон олоор суглараа.

Команда бүхэн ёхор наада, дуу хатар харагшадта болон жюридэ харуулаа. Мүн бүхэ барилдаашад, гартаа хүсэтэйшүүл хаба шадалаа туршалсаа, аргамжа таталсаа. Урин дангинанаршые ирагуу гоё дуу хатараа гүйсэдхөө.

Иимэ маягаар эмхидхэгдэн түрүүшын хэмжээ ябуулга унжагайржа, дутуу дундануудтай байбашье, бүхэ дээрээ яһала гоёор үнгэрөө.

Л.ГЕРГЕНОВ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: найндэрэй үедэ.

Г. САМБЯЛОВАЙ фото.

Бар жэл Буряад орондомнай айлшалжа ербэ. Шэнэ жэлээ угтангаа "Стальмост" акционернэ бүлгэмэй спортын байшан соо ВАРК-ын үүсхэлээр эмхидхэгдэн Сагаан

адаадын харилсаан

ИША ТУҢАТАЙ ХӨӨРЭЛДӨӨН

Буряад Республикын Правительствын Түрүүлэгшын Нэгдэхэ орлогшо В.К.Агалов түрүүтэй делегаци Монгол орон ошожо ербэ. Хүдөө ажахын министрэй нэгдэхэ орлогшо М.В.Рютин, экономикын министрэй орлогшо Ф.М.Моторин, республикын Правительствын Хяагта хотодохи саг үргэлжин түлөөлэгшэ В.Ж.Цыремпилов, Худалдаа наймаанай болон гадаадын экономика харилсаа холбоонуудай талаар гүрэнэй комитедэй таһагыг даагша С.Ц.Дашицыренова гэгшэд делегациин бүридэлдэ байгаа. Февралийн 26-да Сүхэ-Баатар хотодо делегаци Монголой хүдөө ажахын болон промышленностиин министр ноён Нямсамбуутай уулзаа. Манай республикын болон Монгол ороной хоорондо сүлөөтэ худалдаа наймаанай зоно нээхэ, хоёр талын харилсаа холбоонуудыг үргэдхэхэ тухай асуудал гол шухалан байгаа. Монгол ороной дэлхэйн худалдаа наймаанай эмхиин гэшүүн боложо үрдээд байтар, Россин Федераци мүнөө хүрэтэр тэрэндэ ороогүй байһаар. Харин сүлөөтэ худалдаа наймаанай зоно байгуулха гэбэл; дэлхэйн эмхиин гэшүүндэ орохо ёһотой. Манай орон тус эмхидэ хаяын сагта орохо гэжэ В.К.Агалов мэдээсээ.

Тимхэдэ Хяагта-Алтан-Булаг шадар хиналтын пункттын хажууда гаталалгын шэнэ пункт барилгыг түгэсхэхэ, Монгол оронһоо манай орондо мяха худалдаха арга боломжонууд тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдээ. Республикын Правительствын, Монгол ороной Сэлэнгын аймагай хоорондохи хэлсээ нэмэлтэтэйгээр нунааха хоорондохи асуудалнуудыг саашадан зүбшэн хэлсэжэ, зохилдуулан тааралдуулха тухай хэлсээн туйлагдаа.

Буряад Республикын Президентын болон Правительствын хэблэлэй албан.

АРАДАЙ ХУРАЛАЙ АРБАН ДОЛООДОХИ СЕССИ ТУХАЙ

Буряад Республикын Арадай Хуралай арбан долоодохи сесси үсэгдээр хүдэмэриг үргэлжлүүлбэ. Сессие Арадай Хуралай Түрүүлэгшэ М.И.Семёнов хүтэлбэрилөө.

Түрүүшээр Арадай Хуралай депутатууд Буряад Республикын Президент Л.В.Потаповай республикын парламентад зориулан хандаалга-бэшэг шагнаба. Тэрэ хандаалга-бэшэг зүбшэн хэлсэнгүйгөөр "анхаралдаа абаха" гэнэн шийдхэбэри сесси абаа.

Удаань Арадай Хуралай сесси "Буряад Республикын Президентын хунгаалта тухай" Буряад Республикын Хуулида хубилалтанууд ба нэмэлтэнүүдэ оруулха тухай" Буряад Республикын Хуули тухай асуудал зүбшэн хэлсэжэ эхилбэ. Тус асуудалаар Арадай Хуралда Буряад Республикын Президентын бүрин эрхэтэ түлөөлэгшэ С.Н.Буддаев элидхэл хэбэ.

Тус элидхэл зүбшэн хэлсэлгэдэ депутатууд А.И.Кардаш, В.Ц.Будаев, Д.Д.Супдарон, С.Ц.Цыреторов, В.И.Марков, Б.Ц.Семёнов, Н.А.Чебатков, В.Б.Саганов, В.В.Хингелов, М.К.Тушемилов, В.М.Сафронов, республикын прокурор П.В.Макеевский, республикын хунгуулин комиссийн түрүүлэгшэ Н.М.Цыганкова болон бусад үгэ хэлээ.

Мүнөөдэр сесси хүдэмэриг үргэлжлүүлхэ.

2-3-дахи нюурнууд.

4-дэхэ нюурта: "Багшын булан" "Бэшэгэй дүрим зааха арганууд" (Б-Д.Батоев).

* Хэжэнгын аймагай нурагшадай туршалганууд

"Буряад үнэн-98"

УНШАГШАДАЙ АНХАРАЛДА!

Мартын 1-нээ захил эхилбэ!

"Буряад үнэн" 1998 оной II хахадта гурбан захилтай байха:

1 - "БҮРЯАД ҮНЭН" газетэ "ДҮХЭРИГ" ба "БИЗНЕС-ОЛЗОТӨЙГӨӨ" хамта: 44 тух. 70 мунг.

Гурбан харын сэн 22 тух. 35 мунг.

2 - "ДҮХЭРИГ": долоон хоногтоо нэгэ удаа, четвергдэ хорин нюур дээрэ гарана: 24 тух.

Гурбан харын сэн 12 тух.

3 - "БИЗНЕС-ОЛЗО": долоон хоногтоо нэгэ удаа, пятницада 12 нюур дээрэ гарана: 19 тух. 50 мунг.

Гурбан харын сэн 9 тух. 75 мунг.

Ажалаалта: Захилай сэнгүүд почтын сэнтээ хамта.

РЕДКОЛЛЕГИ

Соёлой һонин

"СЭРГЭДЭМНАЙ" БУУГЫТ!

Һаяхан - февральин 26-га Буряад Республикын Уран сохёолшодой холбооной правлениин хүдэмэригдэгшэдэй үүсхэлээр "Сэргэ" гэжэ нэрлэгдэн гүхэригэй түрүүшын уулзалга үнгэргэгдэн байна. Энэ уулзалга дээрэ хүүгэдтэ зориулагданан расказуудайнгаа гар бэшэгыг уран бэшээш Мүнхэ-Жаргал Цыденов дуралдажа, эндэ суглархан шэнжэлэгшэд, сохёолшод бүтээлнүүдэнь зүбшэн хэлсэбэ.

Залуу уран сохёолшын расказуудай һайн, муу талыг заажа үгэхэ зуураа, шэнжэлэгшэ Биктор Жапов, уран сохёолшо Владимир Намсараев болон

бусад эдур уншагшадта зориулагданан сохёолнууд мүнөө үгэ тон хэрэгтэй гэжэ тобиолоод, хүүгэдыг һонирхуулха сохёолнуудта нарин нягтаар хандаха тухай зүбшэл заабаринуудыг хэлээ.

Һара бүри үнгэргэгдэхэ уулзалгадамнай эрдэмтэд, уран сохёолшод, шүүмжэлэгшэд, оюутад, журналистнууд олоороо хабаадажа байха гэжэ найдаг, "Сэргэдэмнай" буужа байгыт, айлашад! гэжэ эдэ хани халуун уулзалгадамнай ержэ байхынь бүхэ уншагшадта уринабди, хүлээнэбди.

Тимур ГОМБОЖАПОВ, республикын Уран сохёолшодой холбооной консультант.

УЛАРИЛАЙ ШЭНЖЭ

Мартын 4-5-най үдэрнүүдтэ республикын аймагуудта хото городуудта нулагуйхэн уларилай шэнжэ хубилжа, салан орохо, хойто зүгэй зарим нютагуудта халхилха, мүн шуургалхаар хүлэгдэнэ. Мартын 4-дэ холын хойто нютагуудта, үдэртөө салан орохо, баруун зүгһөө 5-10 метр хүсэтэйгөөр халхилха, һүниндөө 21-25, бусад нютагуудта 11-16 градус хүйтэн, үдэртөө 0-5 градус хүйтэн, бусадта нь 1-6 градус дулаан болохоор хүлэгдэнэ.

Мартын 5-да хэлэн нютагуудта бага зэргээ салан орохо, баруун хойто зүгһөө секундын 7-12, зарим нютагуудта 20 метр хүсэтэйгөөр халхилха, һүниндөө хойто нютагуудта 19-24, бусадта нь 9-14 градус хүйтэн болохоор хүлэгдэнэ.

Ц. ЖАЛСАНОВА,

Улаан-Удын гидрометобсерваторийн таһагыг даагша.

"ХЭБЭД НОМХОН ХЭЖЭНГЭМ..."

Юрьен байхан юрын нэгэ үдэр юундэшьеб татуулан мэтэ үлги нютагайнгаа уудамда түргэн гэгшхэдээр яаран гарашоод, үзэсхэлэн найхан оршоноо шэртэн хаража ханадагби, сээжэ дүүрэн амисхаал шэнгэн абажа, сэдхэхэдэ түргэн байхадаа, Эхэ газарайнгаа энгэртэ няалдажа, эгээл нагшин үгэнүүдэ шэбэнэн-шэбэнэн үгэлхэ дурамни хүрэдэг. Иимэ нарин бодолнуудта нэгэтэ бэшэ ахмад ба залуушые үеын зохиохы бэлигтэйшүүл абтахан ёһотой. Нютаг оройтойгоо хүйһөөрөө холбоотой, тоонто дайдынгаа амисбэеые, ханал хүсэлье, ажамидаралые өөр мэтэ һонороор дүүрэн ойлгожо, мэдэржэ шадаха хүн түрэхэи хэлэһэйнгээ баялигай хүсөөр тэрэниень олондо дамжуулаха бэлигтэ хүртэдэг ёһотой.

буряад хэлэ ба литературын багшанарай хүтэлбэри доротүрүүшынгээ алхамуудые хэжэ эхилхэн үхибүүдэй туршалгануудые уншажа байхада, тон һониншые, урматтайшые байдаг. Тээд ехэнхидээ ганса гансаараа уншаад лэ зохидаа, гоё даагээд лэ дүүрэнгэшэдэг байнабди. Хэрбээ саг соонь эдэнэрэй хүдэлмэринүүдые уншажа, сэгнэжэ, дутуу дундануудыень заажа үгэбэл - үрэ гарахань дамжаггүйл. Хүн гээшэ тон хэбэрэг зүйл. Түбхын түрүүн саг соонь анхарха, урмашуулаха гээшэ тэрэнэй бэлигые алишые талаһаань дэмжэһэн хэрэг болохо. Тээмэндэ аймагай түбтэ уран шүлэгтэй абьяаста абтаһан, хурса гуурһанайнгаа шэдиие гаргаха дуратайшуулаа суглуулжа, Бато Базароной нэрэмжэтэ литературна нэгэдэлэй гэгшүүдтэй уулзалга эмхидхэгдэһэн юм. Эндэ залуу хүрэг, ахмад классай хурагшад, багшанар, айлшад олоороо сугларһан байна. Аймагай газетын хүдэлмэрилэгшэд редакцингаа ажал хүдэлмэритэй танилсуулахаа гадна, уран зохиолой

нэгэдэл, гэгшүүд, хараа түсэб тухайгаа мэдээсбэд. Энэ боложо байһан хэмжээ ябуулгын урда гээ залуу ба эхилэн бэшэгшэд оорынгоо хүдэлмэринүүдые элгээһэн банжа, олон зон оор оорынгоо һанамжануудые хэлэбэ, шүүмжэлэһие хээд туршаба. Манай мэдэржэ пост, нэгэдэлэй уран зохиолой консультант Д.Ш.Доржогутабаи хурагшадай гар бэшгүүдтэй танилсаад банхадаа, эхилэн бэшэгшэдэ тон шухала зүбшэл үгөө, тэдэнэй хүдэлмэринүүдые сэгнэхэ зуураа, ехэнхидэйн саашаа хурса хэлэгтэй "эдершэһэн" зүйлүүдые бэшэхээр байһие онсолон тэмдэглэбэ. Эдэнгидунда Могоохоной Баярма Санжимитыпова, Хөөрхын Дарима Содномова, Хутаан Цыбжитов, Хэжэнгын интернет хургуулиин Цыден Бадмаев, Ородой-Адагай Сэсэг Рыбдылова, Хэжэнгын Жаргал Ахасаранов, Тани, Доржо-Ханда Бимбаеванууд, Марина Шоймполова гэгшэдэй туршалганууд найц гэжэ тэмдэглэгдэбэ. Түрүүшынгээ алхамуудые хэжэ байһан эдир бэшэгшэд саашадаа

энэ хэрэгээ орхингүй, үшөөл наймаа гуурһаа хурсадхажа, бэлигтэ батаһан байг лэ. Эндэ иимэ үгэнүүд һанааны ороодхино: "Эрдэни шулуун элэхэ бүрэн үнгэ ородог, эрдэм бэлиг мүлхэхэ бүрэн шэди ородог". Уулзалгын түгэсхэлдэ эндэ хабдаа һан эдир бэшэгшэдые, нэгэдэлэй гэгшүүдые гарай бэлэг барюулан урмашуулаһан байна. Энэ хадаа аймагай захиргаанай, редакциин, эрдэм гэгээрэлэй таһагай зүгһөө хэдынэйшье сагта ерээдүй тухайгаа бодомжолдог, холын хараатай хэрэг ябуулажа байдагыень гэршэлнэ. Тон ехэ зоригжуулаха хүсэн - хүнэй анхарал. Энэ найхан мэдэрэл шэнгээһэн хүн бүхэн зула мэтэ бадаран, уран үгэн хүсөөр улад зоноо баясуулан ябаг лэ гэжэ сэдхэхэ. Мүнөө бидэ Хэжэнгын аймагай хургуулинуудай хурагшадай зохиолуудтай танилсуулаһанай.

А.ДОРЖИЕВА, Хэжэнгын 2-дохи хургуулиин багша.

Жаргал ЛХАСАРАНОВ, Хэжэнгын 2-дохи дунда хургуули дүүргэгшэ, БГУ-гай 1-дэхи курсын окутан

УРГЫХАН
Хада майлын хаягаар
Хабшал шулуунай
забһараар
Хүхэрэн ургыхан бултайжа,
Хүнэй дура татанал.
Сэнхир хүхэрэн сэгсэгхэн
Сээжэ зүрхым баясуулнал.
Сөгсөхөн дэльбээ матажа,
Сэдхэхэдэм баяр асарнал.
ЁһО ЗАНШАЛ
Ууган буряад арадни
Өөрын ёһо заншалтайл.
Урга саһаа ерэхэн
һунгама нагшин
һургаалтайл.

Элгин найхан Буряадтаа,
Уужам нагшин нютагтаа
Элинсэгэйнгээ ёһо журамые
Эб хамта сахиял!
Баруун голой эрьсэр
Бадма лөихобо нагханал.
Баглаа найхан сэгсэгүүд
Баран зошише баясуулнал.
Баян нютагайм баялиг
Бадма сэгсэг бадарнал.
Үлги дайдым хэшэг
Үзэсхэлэн найхан лөихобо.

САГААЛГАН
Сагаан һарая устажса,
Сагаан эдегээ дэглэгэйт.
Сагаан һарая устажса,
Сагаалганай үрэл
толтоогыт.
Сагаан һанаагаа һанаалжса,
Сагзай хүжээ бадараагыт.
Бурхан багшадаа мүргэжэ,
Бултадаа буянтай ябыт!

ҮБЭЛ
Үбэл боложо,
Хүйтэн болобо.
Амитад дааража,
Гүртэ хоробо.
Шоно улижа

Туяна Доржиева, Хэжэнгын дунда хургуулиин 8 "б" классай хурагша
Бэзые ябана,
Тууши һүрмэ,
Мүр саргана,
Хүрмн хонлидоо,
Һамар сэмтэ,
Баабгай шэнтэ,
Хурхиржа хэйтэ,
Саһан малгайтай
Сагдуул дуурана,
Үбэлэй ой соо
Үлүүсэ гоё даа!
ХАБАР
Хүйтэн үбэл үнэ эржэ,
Хүлэгдэһэн хабар ержэ.
Хадын саһан хайлажа,
Харьяиш доошоо урдаба,
Ургы сэгсэг һаибаржа,
Унтариһаа амитад бодобо,
Ургамал бүхэн ургажса,
Уужам тала һүргээбэ.
УЛААЛЗАП
Тоонто нютагайм талада
Тоогүй олон сэгсүүд соо,
Талын шэмх болон,
Таатай ургана улаатзай.
Улаан дэльбэтэ сэгсээй
Айхабтар гоё үнэршье
Уужам талада таражса,
Айхилан байна һэбишэндэ.

Баяр Цымпилов, Ушхайтын дунда хургуулиин 11-дэхи классай хурагша

МИНИИ ХҮГШЭН ЭЖЫ
Хүгшэн эжы тухайгаа хөөрэхэ гэхэдэмни, толгойдом гансал зүрхэ хүдэлгэмэ үгэнүүд ороно. Мини хүгшэн эжы Түнзэнэй Лиза мүнөө тоонто нютаг Ушхайтынгаа баруун тээ ажаһуудаг юм. Хүгшэн эжымнай энэ жэлдэ 65 һанаяа гүйсөө һэн. Хэдышые үндэр һанатай болоошые һаа, эжымнай маанадтаа тон залуугаар харагдадаг юм. Тиигээд бидэ, аша эзэнэрын тиигэжэ харагдаашье һанань, он жэлэй ошохо бүри хүгшэржэл байна гэжэ тухайлнабди. Эжымнай 7 үри хүүгэдээ хүлын дүрөөдэ, гарын ганзагада хүргөө. Тэдэнь булта шахуу айл бүлэ болонхой. Һанаа амар байха гэжэ һанахадамнай, аша эзэнэртээ бүри ехээр һанаагаа зободог юм. Мүнөө бидэндээ хургал заабари хэлэжэ

Г.БАБУЕВА, Хэжэнгын интернат хургуули.

арюун юм. Харахан нүдэдын тон дулаахан элшэ хэдынэйшые сагта шэдэлүүлэн байха. Хүгшэн эжыдээ дуу, шүлэгөө зорюулаха, зүрхэ сэдхэхэдээ эгээл үнэтэй баялиг мэтэ хадагалан ябахаб. Эгээл найхан энэ хүндөө амар амгалан, сээжэ дүүрэн, элүүр энхэ үшөө олон жэлүүдтэ һуушыень хүсэнэб

Оюна Доржиева, Хэжэнгын лицей-хургуулиин 5-дахи классай хурагша

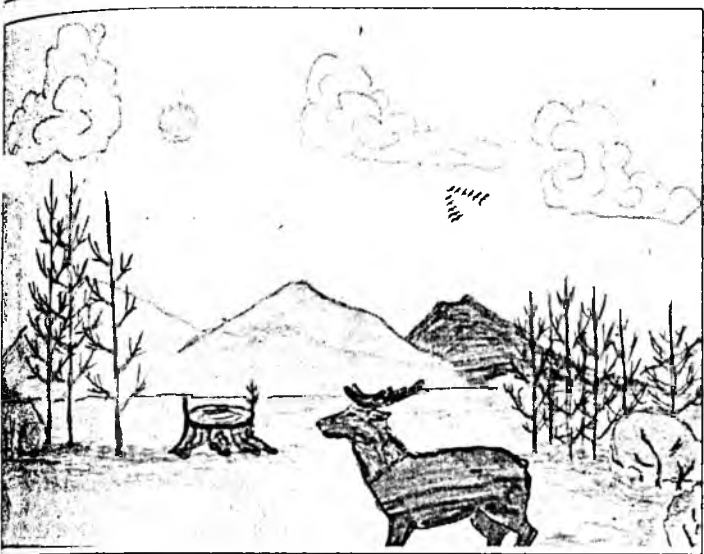
ХОЁР НҮХЭД
Нэгэтэ ахаймни нүхэр хүбүүһнээ миисгэй асарба. Тэрэ жаахан амитан альганай шэнээн бэетэй, бара бамбагар ноһотой, хөөрхэн гээшэнь аргагүй һэн. Үбэл тээшэ асарһан хадань Барсигнай газар гарадаггүй байгаа. Тиигээд хабар ерэжэ, дулаан болоходо, миисгэймнай ходо газар гарахаа һанадаг болобо. Нэгэтэ эжымни үнээгээ һаахала ошоходонь, тэрэ газаршаа гарашаһан байгаа. Эжымни газаршаа орожо ерэхэдээ, ехэл хүхюүтэйгээр энээбхилэн хэлэбэ: "Мухтар нохоймнай миисгэеи түрүүн хараад сухалтай, дурагүй хэбэртэй байһан аад, мүнөө харагы даа сонхоор, тэдэ хоёрнай нэгэ амһарта сооһоо эдеэлжэ байнал". Бидэнэй газаршаа сонхоор харахада, үнэхөөрөө тэдэ хоёрнай нэгэ табар сооһоо бүлээн һүмбэй уужа байба. Унишые болонгүй тэдэ хоёрнай бүри эбтэй боложо, нохойн гэр соо орожо унтадаг болоо. Миисгэй сухалтай байхадаа, нохойнгоо хоншоор альгададаг, тээд нүгөөдэнь ядагышегүй. Иимэ хоёр нүхэр манайда байдаг.

Сэсэг РЫБДЫЛОВА, БГУ-гай 1-дэхи курсын оюутан

ТООНТО НЮТАГНИ

Хотогор найхан таламнай Хони малаар дүүрэнхэй. Хошор залуу зүрхэмни Баяр жаргалаар халинхай. Хайшаашье хара үргэн тала, Хүдэрэн нсгоорһон ой модон - Иймэл даа түрэнэ нютагни, Энхэ сарюун тоонтонни. Худан голойингоо уһанда Хүн зон шунгадаг. Хамтыннай эдэбхитэй ажалшад Хабатай ажалаараа шалгардаг.

Иймэл даа элдин газарни Жэлэй дүрбэн сагта. Жэнхэни түбшэн байдалтай Жэгтэй арюун дайдамни. Үндэр найхан огторгойдо Үерлэн зөөнэ аяншан-үүлэд. Сэдьхэлэйм арюун бодолнууд Согтой солгёон элинэд. Уула орьёлой оройгоор Урдилдэн яарана аянша-үүлэд. Үнжэгэн сээжым нюусанууд Үзэгдэн хэндэшьеб байна аа гү?

Б.ДОНДКОВОЙ зураг, Хэжэнгын интернат хургуули, 10 кл.

Евгения ЖИМБЕЕВА, Ородой дунда хургуули, 11-дэхи класс

ЭРТЭ ҮГЛӨӨ

Үзэхэлэн найхан зураг Үзэгдэбэл мүнөө урдам. Үнэхөөрөө гэшэ гү гэжэ Үнэншэжэ ядабаб найхашаан. Үүлэгүй огторгой нарые Үддын бодохыень хүлеэнэ. Үглөөнэй шүүдэр шэмэжэ, Ургы сэсэг ундамна. Һэршэгэнүүр һалхин бодожо, Һэрюулэн айлгана

мододые. Хүхын донгодоон дууддажа, Хүдөө нютагни һэргэнэ. Ургана хасуури модод, Урдана Ород горхон - Шэмэтэй арюун ундатай, Шэнхнүүр аялга дуутай. Горхон урдана бурьялан, Газар дайдаяа уһалан, Гэрэл мэтэ толотон, Горхон намаяа зоригжуулна.

Люда ЦЫБИКОВА, Хэжэнгын 1-дэхи дунда хургуули, 10 "а" класс

БАЙГААЛЫН МЭХЭ

Энэ үдэр үглөөнөө хойшо нэгэ тиимэшэг байгаа һэн. Шубуудыше шороогоор, нэгэ удааншагаар ниидэһэн шэнги, хүнүүдыше яаралтай шэтишээ һүндэлнэ. Ураа үдэрһинь "Хүйтэрхэн хаш!" - гэжэ хүгшэн эжым хэлэһэн гэнүүд ойндом ороодхино. Харин ехэ хүйтэнше болоһон юумэ гы. Үнөөхил зунай наран халуунаар шарана. Мүнөөдэр нүхэдөөрөө һанай эрье оножо шунгахал хаб! Теэд энэ юундэ хурганайм үзүүрнүүд иигтэрээ жэм-жэм гэлдэнэ гэшэб? Үдэншегүй тэнгэрин хаяһаа аадарай үүлэн харагдаба. һуурин тоскомнай үнөөхил хүүеэ шууяатай зандаа. Гансал хүгшэн эжымни "Еһооро!" - гэжэ дуугараадхина. Гэнтэ газарнай хон-жэн болоһобо. Шубуу шонхоршые, хорхой шобхайшые харагдангүй. Ой модонэй набша намаанше "хүхюу хөөрөөгөө" замхан, һабир шэбэршые гэхээ болиһобо. Бүтүү хара үүлэн огторгойн гүн сэнхире эзэлэн довтолодоо, намда ямар нэгэ айшагтай дайсан мэтэ үзэгдэнэ. Тагнуул-һалхин добо тээһэн нюур руум сэхэ үлээгээд, саашаа гудамжын дундуур шууяса хатаран, хэзэйшьеб хоройн үүдэ хаб-яб тайлажархиба, тииһээр баруун шуган бургааһадые айлгажархина хэбэртэй. Буу һомолдог туулганай үнгэтэй үүлэн сэхэ дээрэмнай үрөөтэйгөөр нэмхышоод, мэнэ мэнэ уһаа адхал хаяа байна хаш. Гэнтэ хэды хүндэ тобшо дуһалнууд эндэ тэндэ газар тошон унаба, мүндэр ороодхибо. Энээнэй удаа үхэр буугай шанга һан мэтэ огторгойн гүн сээжэ дотор хүүеэн дуудашаба. Хаһа зуран сахиғаншые сахилба. Зай, иигээд лэ юу хээн болоһон даа! Харин, гайхалтай... Бэшэ нэгэшые дуһал унабагүй. Гансал хуурай газар, халуун наран, хүүеэн шууяан... Хүгшэн эжымни намдаа: "Дайраад лэ абаба", - гэжэ үгэлэб. Һонин лэ даа манай байгаали! Ойлохоор бэшэ!

Баярма САНЖИМИТШОВА, Дунда-Худанай дунда хургуули, 11-дэхи класс

ТООНТО МИНИИ НЮТАГ

"Өөрын найхан дайдые Орхихо хэрэггүй, Түрэнэ найхан нютагһаа Төөрихэ хэрэггүй", - гэжэ эртэ урда саһаа хойшо угсаата буряад араднай дэмы хэлсэдэггүй. Үнэхөөрөөше зүб! Жэлэй дүрбэн сагта жэгдэ найхан үнгөөрөө түрэл тоонто нютагни хоёр нюдэнэйм урда толорон, угтан байдаг. Мүнөө оршон тойрон байгаалимнай һэргэжэ байхада, ой тайгымнай ургы сэсэгээр һалбаржа байха үедэ түрэл нютагайм татаса хэды найхам даа. Түрэл хэлэн түрэнэ дайда хоёроо хүн бүхэн хаанашье ябахандаа мартахагүйл. Хүрһэтэ энэ дэлхэй дээрэ эдэб олон нютагууд бии, теэд намда гансал түрэл Могсохомни одон шэнги найханаар һанагдадаг. Дуулим ногоон дайдатай, аглаг үргэн талаар бүрхөөгдэнхэй, үдхэн ой тайгаар баян, буурал баабайн заяатай, харьялан урдадаг Худан голой хойморто үржэлтэ ехэ газар эзэлдэг минии тоонто - Могсохон. Түрэл нютаг түрэнэ дайда хоёрни намда юунһээшые үнэтэй, сэнтэй юм. Он жэлэй ошохо бүри үдэр һүниин һэлгэхэ бүри тоонто нютагни бүришые ехэ гоё, найхан боложол байна. Сэнхир хүхэ огторгой доро, алтан наранай элшэ доро, дуулим намжаа нютагни ходоодоол дуугаа дуулан байгыш даа!

Тоонто нютагаа түүрээгшэ, тэниюун сэдьхэлтэй уран зохёолшо Ц.Д.Ж.Дамдинжаповай сурасхаалда

Түрэнэ тоонто Хара Шугыдаа Энэрхы сэдьхэлэй ольһоор Мүндэлэн найхан Намтартай. Энээхэн наһанайтнай аша Худан голой үргэн эрьедэ Холшор наһаа угтаа бэлэйт. Эдирхэн бидэндэ һануулан байхал.

Аба эжынгээ сэсэн үрээлээр Алас холье зорин ошоот. Эрдэм бэлигэй шэдитэ хүсөөр Эдир наһаа дуулан дурдаат.

Баглаа мэтэ удхатаа зохёолнуудтай Буурал хадын баялаг шэнгил. Тураасгайн тунгалаг булагтал Түүхэтэ гүн шанартайл. Эсэхээ мэдээгүй эрээхэн

зүрхэмнай ошотоо. Габьяае хануулан байхал.

ҮБЭЛ

Аажамхан нютагтам үбэл Айлшалан мандаа морилбол, Арюухан сэдьхэлтэй хүүгэднай Аляархан угтан абабал. Томоозгой зантай Хэжэнгэ гол Тогтон мүйһөөр хушагдабал. Танил ирагуу аялга Тааханда холоһоо дуудабал.

Дарима СОДНОМОВА, Хөөрхын дунда хургуули дүүргэһэн, БГУ-гай 1-дэхи курсын оюутан

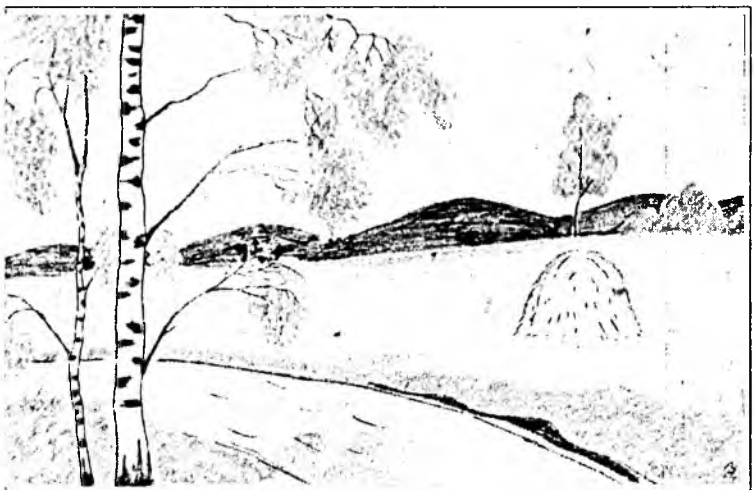
БУГА ҺОГООН ХОЁР

Нажарай дулаахан саг бэлэй, Намдуу аалихан үе бэлэй. Мүнгэлиг шүүдэр ялалзан, Мүшэтэн гоёор ялбана. Торголиг һэхүүргэ-манан Тооготон бурьялан дэгдэнэ. Һарһан-һэбшээн үлээжэ, Һабинан набша найгана. Аалин номгон байдал, Аажам энхэ үглөө, Арюун тунгалаг агаар, Арсын хангал үнэр... Дура сэдьхэлээ нэгдэһэн Дэмбэрэлтэ найхан жаргал Эмээхэй илдамаар нэнгэн Эжэл буга Һогоон хоёр Үнгэрһэн сагаа дурсанад, Уяран мүнөө зогсонод. Һарадаа дүтэлһэн Һогоон найхан бодол сэдьхэнэ. Энэрхы эхын мэдэрэл Эльгэ зүрхын жэгнэнэ. Түни түбшэн буга Тулга мэтэ һархайна, Эртэ намарай тэмсэдэ Эжэл нүхэрэйнгөө түлөө Шанга тулалдаанда будиһыень Шулгархай шэлэнь гэршэлнэ... Аалин номгон байдал таһалан, Аймшагтай буугай абьян дууддаба. Гал-сахилгаан ялбаба, Газар дэлхэй хүмэрибэ. Гайхалһан, мэгдэһэн Һогоон Гүйжэл мэдэбэ шадал соогоо. Хүлэй хурдание харуулан Хүбшэ тайгаар харайба. Эсэһэн, тулиһан баарһан Эрьен хойшоо хараба, Эжэл нүхэрөө дууддаба, Этингэл дүүрэн хүлээбэ. Харюудань абья аниргүй Хара тайга зэнхынэ. Сэлмэг үдэр бүрхэг мэтэл, Сэсэг набша хорон шэнгил. Сэдьхэл бодолдонь гуниг уйдхар Сээжэ зүрхэндэнь хара манан. Ори гансахан ханияа Орилон, ооголон бэдэрнэ...

Ира Ендонова, Хэжэнгын лицей-хургуулиин 5-дахи классай һурагша

НАМАР БОЛОБО

Намар газар болобо. Модонуудай набшаһад шарлаба. Хүнүүд үбэлэй малгайнуудые үмдэнэ. Газаргаар газар дээрэ шара набшаһад хэбтэнэ. Хүнэй ябаханда, тэдэ набшаһад хүл доро шууяна. Тиигээд дуулана: Шуур-шуур, Бидэ шара набшаһадбди. Манай дэгэл шара, Шуур-шуур.

Ц.Д.НАЙДАНОВАЙ зураг, Хэжэнгын интернат хургуули, 10 кл.

Хутаан ЦЫБЖИТОВ, Хөөрхын дунда хургуулиин 10-дахи классай һурагша

ШОНО БА УХААТАЙ ШАНДАГАН

(Онтохон)

Нэгэтэ үбэлэй хүйтэн үдэр ой соогуур үлэн шоно эдихэ хоол бэдэржэ, уур сухалтай ябаба ха. Тиигэжэ ябатараа, үнөөхил үнэгэн эзыгтээ уулзайшоо һааб даа. Үгэ хүүрээ андалдаад, шоно ахай үнэгэнһөө эдэе хоолнай наашална гэшэ гү гэжэ эзэлүүдгүй һураадхиба. Үнэгэншые мэдэхээ табича оробо: "Тээ тэрэ түглыгшэ нарһанай саана шандаган урьхада ороод байна. Һабартаа оруулха аад, хараани холо ангуушад харагдаа. Хара тархичамтай, хүл жороо табилуулжа ерээб наашаа", - гэжэ байжа үгэлбэ. Шоно юунышые болоо һаа, болуужан гэнэн бодол оруулаад, шандаган тээшэ харайшаба. Тэрэнэй нарһанда туласа гүйжэ ерэхэдэ, үнэхөөрөөшые хилар шандагахан баруун хүлөө урьхада бажуулгашанхай, орилжо хэбтэбэ. Шоно шандагые урьхаһаань ходо татаад гүйшэбэ. Модо бургааһанай хоорондуур бүтгэгэнһэн юумэ обоорһон ангуушад буу шуу табилдаба, теэд тудабаргүй. Баггүй ехээр айһан шоно амандахи олзоёо аргагүй бүхөөр зуунхай, нэгэ хэды соо харайба. Нэгэл тэрэнэй нэгээ ороходонь, шандаган: "Шоно ахай, һайнта даа. Аймшагтай аюулай үүдэнһээ мулта татажа абанан ашыетнай яажа харюулха гэшэбиб", - гэжэ хэлэжэ байба ха. "Юун ашыеш харюулаха гэжэ шалижа байнаш, долоон хоногто эдээлээгүй хотыемни дүүргэхээл бодо", - гээд, добын дорьботор хаахираа. Ирзайһан шүдэнь харһан шандаган мэнэ мэнэ хүнэһэн болохоо байһанаа мэдэржэ, иигэжэ хэлэбэ гэхэ: "Шоно ахай, хүлисэгты. Мүнөө эдихэ мяханһаа, үглөө үмхэхэ өөхөн үлүү юм гээд хэлэгшэ. Бодожо үзэгты". Шандаган нэрэ һураггүй һалганһан хүлүүдээ эндэ тэндэ хаясаган, томоотой хэбэр үзүүлэн, боролжо тээшэ гэшхэлэшэбэ. Иймэ юумэ хүлээгээгүй шоно амаа ангайгаад үлэшэбэ.

ТААБАРИНУУД

Улаагша хүбүүн Улаа хүргэхэ гээд, Мүнөөшые болотор ерээгүй. (Галай утаан) Бооболой дээрэ 2 хонхотой. (Ямаанай эбэр) Бурхандаа мүргэжэл байна, шүдэниинь унажал байна. (Түлээ хахалха) Нимгэн шулууе нээжэ ядааб. (Хюмһан) Галзуу гал залгаад, Газар досоо хорхируо. (Самовар) Ой соо орбонхой Ойро хүргүүдһээр сошомхой (Занга) Жагар алтан, бабуу хужар. (Гал, үнэгэн) Малгай дээрэ манан унаа. (Түгсүүлэй оройн саһан) Хэжэнгын 2-дохи дунда хургуулиин һурагшадай суглуулбарһаа.

Багшын булан

Бабу-Доржо БАТОВЕ, педагогикын эрдэмэй доктор, Буряад Республикын эрдэмэй габьяата ажал ябуулагша

БЭШЭГЭЙ ДҮРИМ ЗААХА АРГАНУУД

(Үргэлжлэл. Эхинийн үнгэрэгшэ жэлэй ноябриин 19-нэй, декабриин 3, 10, 24-нэй, байгша оной январин 14, 21, 28-най, февралин 25-най дугаарнуудта).

БЭШЭГЭЙ ДҮРИМ МУУГААР ОЙЛГОНОН ЫУРАГШАДТАЙ ХҮДЭЛМЭРИЛГЭ

Бэшэгэй дүрим мууса ойлгонон, хожомдонги хурагшадтай багшанар нэмэлтэ хүдэлмэри хэхэ зэргэтэй, хэдэгшье гэшэ.

хурагшад алдуунуудые олоор гаргаха бүрээ, тэрэндээ дураа гутадаг, бэшэгэй хүдэлмэри дүүргэхэ бүрээ "2" гэхэн сэгнэлтэ абадаг хурагшад хожомоо диктант бэшэхэ дурагүй болошодог. "Би зүбөөр бэшэжэ шадахагүйб" гэжэ ханадаг байна.

Алдуутайгаар бэшэдэг хурагшадые ехээр зэмэлхэнэй хэрэггүй юм. Тиигэхын орондо тэдэниие "бэшэжэ хурахат, шадахаг" гэжэ урмашууддаг байха хэрэгтэй. хурагшадтай өөһэдэйнь хүдэлмэри ажаглажа, хайнаар бэшэдэг болохыень хэлэжэ үгэхэ, тэдэндэ харуулха, тулюурханаар бэшэдэг хурагшадые магтан татажа, "алдуушни үсөөн боложо байна, үшөөл нэгэ бага номоо үзөө наа, дүримөө ойлгожо абаа наа, хэнэйшье тухай бэшэхэ байнаш" гэхэдэ, анхаралынь, ханаа сэдхэхынь хайн болодог. Хожомдожо ябахан хурагшад ямар дүримөө ойлгожо, алдуунуудые гаргахаа болёоб, үшөө ямар дүрим хайнаар ойлгохонь үлөөб гэжэ хэлэжэ үгөөд, мууса ойлгонон дүрим дээрэнэ зорюута хүдэлүүлжэ хургаха хэрэгтэй. Тиихэдэ хожомдожо ябахан хурагшад зориг орожо, улам хайнаар хүдэлжэ эхилдэг. Хожомдожо ябахан хурагшадта нэгэ доро олон дүрим үгэхэнэй хэрэггүй, харин хүнгэхэн дүримөө эхилжэ, тэрэниие хүсэд ойлгуулхан хойноо хүшэр дүримдэ орохо хэрэгтэй. Тиймэһээ хурагшад бүхэндэ ами аминдань даабари үгэхые оролдохо.

Хожомдонги хурагшадтай ямар дүримдэ алдуунуудые гаргадагыень бүридхэл хэхэдэ тухатай байдаг. Тэрэниигээ үндэһөөр түсэб табижа, ямар дүримөөнь эхилжэ ойлгуулахаяа багша мэдэжэ байха зэргэтэй.

Хожомдонги хурагшадта түрүүшээр упражненинүүдые дүүргүүлдэг байханаа, һүүлдэнэ богонихон диктант бэшүүлдэг болоод, эсэсэй һүүлдэ, бүхы дүримөө хайнаар ойлгодог болоходонь, холбоотой текст бэшүүлдэг болохо ёһотой. Диктант яажэ бэшэхыень хэлэжэ үгэхэ, тэрэнэй зүбөөр бэшэдэг боложо байхые тэмдэглэхэ, урмашуулха хэрэгтэй. Тийхэтээ хамта зүбөөр бэшэлгын удха шанарые тэдэндэ ойлгуулхые оролдохо.

ХОЖОМДОНГИ ЫУРАГШАДТА КАРТОЧКА ХЭЛГЭ

Грамотность дээшэлүүлхэ ябадалда хожомдонги хурагшадта карточка хэхэдэ тухатай. Зарим багшанар энэ карточка хэлгыэ эхин лэ хургуулида хэгдэхэ ёһотой гэжэ ойлгодог.

Карточка хайшан гээд хэхэб гэхэдэ, жэлэй эхинһээ үргэлжэ тетрадин хуудаһан дээрэ бэшэгэй хүдэлмэрин алдуунууд бэшэгдэдэг байха зэргэтэй. хурагшадые дүримөө сээжэлдээд, тэрэ дүримдөө алдуу гаргахаа болиходонь, алдаһан үгынь хойно "ажаглалта" гэжэ графа соо "адахаа болибо" гэжэ тэмдэглэхэ болоно.

Карточка хэлгэ багшын саашадаа зааха ябадалда тон тухатай. хурагшадтай карточкануудые урдаа табяад байхадаа, багша тэдэнэйнгээ ямар зэргээр бэшэдэг болохыень мэдэхэ боложо, уругтоо хайнаар бэлдэхэ болоно: ямар упражнени үгэхээ, хайшан гэжэ урогоо үнгэрэхээ, хэнһээ хурахаа багша хайн мэдэхэ болдо. Багша хурагшадтайнгаа карточкануудые ходо каража, хэндэ ямар даабари гансаарандань үгэхөөр бэ гэжэ мэдэжэ байха. хурагшадтайнгаа бултанайн адли грамотнаар бэшэдэг болохыень оролдохо ёһотой.

Һара, ба үдэр	Алдуунууд	Ямар дүримдэб	Ажаглалта
15/IV	нараһан	тодо бэшэ аялан	упр., үгэхэ, хүсэд ойлгоогүй.
	хүүлдэнэ	h үзэгэй орондо "х" үзэг бэшэнэ	жэлэй эсэс болотор ханалаа табижа. абтаһан үгын дүримүүдые ойлгодог болоо.
	центэр	абтаһан үгэ	

Энэ карточка хэхэ ябадал хадаа хурагшадые хуралсалал жэлэй дүүрэтэр булгынь грамотна болгохыень оролдуудаг. Мүн хожомдонги хурагшад багшын анхаралда ходоодо байха болоно.

Иймэһээ багшанар карточка хэхэ ябадалда анхаралаа табижа зэргэтэй.

Карточка нимэшүүгээр хэхэ болохо гэбэл:

1. хургуули - Ехэ-Нутын.
2. Класс - 5 "а".
3. Нэрэ ба обог - Доржиев Николай.
4. хуралсалал жэл - 1993/94

НААДА ЭМХИДХЭЛГЭ

Бэшэгэй дүрим мууса ойлгонон хурагшадтай хүдэлмэрилхэдэ, бэшэгэй дүримөөр зохёогдоһон лото наадан туһалха байна. хурагшад хэшээлхээ гадуур лотогоор наадахадаа, бэшэгэй дүрим бүри хайнаар ойлгожо, хүшэр үгэнүүдэй яажэ бэшэгдэхэе хадуужа абадаг. Бэшэгэй хүшэр дүримүүдээр 5-6 классуудта лото наада эмхидхэжэ болохоор байна. Жэшээлхэдэ, аялануудай тааралдал, нугарал, нубарил, аялануудые ба хашалгануудые зүб бэшэлгэ, хашалгануудай зөөлэрлэгэ, абтаһан үгэнүүдые зүб бэшэлгэ, анхан хууриин дундахи тодо бэшэ аялан зүб бэшэлгэ, зохилдол, өөртэ ба нюурта хамаадал гэхэ мэтэ.

Агын округой хургуулинуудта Ж.Б.Балданжабойной зохёоһон "грамматическа лото" наадаар хурагшад классай газра тээ наадажа, дүрим хайса ойлгожо абадаг юм. һүдэнтын хургуулиин багша Г.Жигжитжапов иигэжэ бэшэнэ: "Грамматическа лото" гэжэ хурагшадтай грамотнаар бэшэдэг ба сээжээр дүрим мэдэхэ болохо ябадалда зорюулагдаһан шэнэ хэмжээ ябуулга ехэ зохид байна. Тэрэниие 6-дахы класста, илангаяа дабталгын үедэ, хэрэглэгдэхэн байна. хурагшадта ехэ хонирхолтой..."

Лото наадаар яажэ наадаха тухай Ж.Балданжабой иигэжэ бэшэнэ: "...нэн түрүүн зүб бэшэлгын дүримүүдые баримталан бэшэгдэхэн үгэнүүдые клеткэнүүд со оруулхан лотогой карточкануудые наадагшадта тараажа үгэхэ болоно. Тэрэнтэй хамта доогуураа зурагдаһан орфограмманууд дээрэ анхаралаа хандуулхые уридшалан хануула шухала.

Дүримүүдые нэрлэхэн карточкануудые (эдэ хадаа юрын лото-нааданай бочконуудай орондо хэрэглэгдэнэ) хурагшад, наада хүтэлбэрилэгшэнь аажмаар, тодо һонороор уншаха юм. Наада хүтэлбэрилэгшын уншаһан дүрим дээрэ бэшэгдэхэн орфограмматый үгын байгаа хаань, наадагша туд үгыё нэгэ мүнгэнэй тухай түхэрээн саарһаар бүглэхэ ёһотой. Карта дээрэхи 6 клеткые бүглэжэ амжаһан хүн энээнээ мэдүүлхэ болоно. Тэрэнэй һүүдээр шалгалта болохо ушартай. Жэшээн:

Дүримүүдые бэшэхэн точконуудай нэрэнүүд	Тоо	Лотогой карточкада оруула орфограмманууд
1. Анхан хууриин дундахи тодо бэшэ аялан	20	Нарһан, алтан, үбгэн, үбһэн, эмгэн, эмхи, арсалан, аргал, алдар, сэмгэн, сэмбэ, шаргал, хулһан, оймһон, нэрһэн, шүбгэ, тамга, һамган, хулгана, тэргэ
2. хуури соохи а, я, ай, у, уй дээрэ сохилотой абтаһан үгэнүүд	10	касса, национальна, ударна, культурна, груша, яблока, пункта, ванна, фужайка

3. хуури соохи о, ё, ой дээрэ сохилотой абтаһан үгэнүүд	10	экономика, шетко, революционна, зона, летчиго. Охотско далай, комсомольско, Свердловско (область), точко, тонно.
4. хуури соохи э, е, ей дээрэ сохилотой абтаһан үгэнүүд	10	библиотека, поэма, советскэ, ферма, газетэ, Туркменскэ, пленумдэ, темэ.
5. Зөөлэрүүлхэн тэмдэг	10	альган, эльгэн, хурьган, мүльһэн, хальһан, дэльбэгэр, хальбагар, урьха, гарьха, һарьмай.
6. Илһан тэмдэг	10	харья, сарья, горьё, эрьё, эрьюлгэ, бельё, съезд, подъезд, разъезд, орьёл.
7. Эрсэ аяланууд дээрэ сохилотой абтаһан үгэнүүд	10	экономическа, туристскэ, союзна, былинэ, критическэ, бутылкэ, коммунистическэ, социалистическэ, теоритическэ.
8. ая, ея, ое гэжэ һүүлтэй юрын ород үгэнүүд	10	мастерской, мостовой, батарей, столово, пирожно, чайна, запятой, биллиардна, алей, учительска.
9. Сложно хуряамжа-лагдаһан үгэнүүд	20	Райком, ВЛКСМ, партком, пионеротряд, профсоюз, МТС, сельсовет, колхоз, совхоз, МТФ, ОТФ, Совмин, ЧТЗ, обком, МК, комсомол.
10. Географическа тусхайта үгэнүүд	10	Германи, Франци, Япони, Америкэ, Европо, Ази, Бразили, Турци, Владивосток.

6 клеткэ соо бэшэгдэхэн үгэнүүдэй доогуураа зурагдаһан орфограммануудай дүримүүдые тодорхойлон хэлэхэн хүн шүүбэ гэшэ. Хэрбээ тайлбарилан хэлэжэ шадаагүй хаань, наадаа саашань үргэлжэлүүлхэ болоно.

Нэгэ карта соо ондо ондоо дүримүүд дээрэ бэшэгдэхэн үгэнүүдые оруула шухала (жэшээ болгон үгэхэн карта хара).

Энэ лото наадые түрэлхи хэлэ, литературын багшанарай курсада хэрэглэжэ, наадажа туршһан байнабди. Багшанар яһала хонирхолтойгоор наадаһэн. Тэдэнэр өөһэдэнигөө ажал хүдэлмэридэ хэрэглэжэ эхилээ. Тиймэһээ бэшэгэй дүрим хожомдонги хурагшадта ойлгуулха ябадалда лото наадан яһала туһалха байна.

Мүн эдэб янзын хонирхолтой хүдэлмэринүүдые бэшэгэй дүримөөр хурагшадтай эмхидхэжэ болохо юм.

(Үргэлжэлэлынь хожом гараха).

Автор гонорараа "Буряад үнэнэй" жасад үргэнэ.

Эмхидхэн байгуулагшад - Буряад Республикын Президент, Арадай Хурал болон Правительство

Ахамад редактор А.А. АНГАРХАЕВ.

РЕДАКЦИОННО КОЛЛЕГИ: Б.М.Ж. БАЛДАНОВ (ахамад редакторай орлогшо), Г.Х.ДАШЕЕВА (ахамад редакторай орлогшо), Б. В. ГЫНДЫНЦЫРЕНОВ (харюусалгата секретарь), А. Г. ЛУБСАНОВ (Буряад Республикын Правительство), Д.Д.СУНДАРОН (Буряад Республикын Арадай Хурал), таһагуудые даагшад: Ц. Ц. ДОНДОГОЙ, С. Д.ОЧИРОВ, Н.Д. НАМСАРАЕВ, Т.В.САМБЯЛОВА, Д. Ш. ХУБИТУЕВ, А. Д. ТАПХАЕВ; В.И.ПИНТАЕВ (хэлбэлэй директор).

Маяһай адрес:

670000, Улаан-Үдэ, Каландаришвилиин үйлэ, 23, "Буряад үнэн" газетын редакци.

Газетэ хэблэлэй 1 хуудаһан хэмжээтэй. Индекс 50901. Хэлэг 3.900. (хамта 25.900) Хэблэлдэ тушаагдаһан цаг 17.00.

"Республиканска типографи" гэхэн АО-до газетэ хэблэгдэ. Директорайнь телефон: 21-40-45. Б-0079-дэхы номертойгоор бүридхэлдэ абтанхай. Заказ № 8291.

Редакциин телефонууд: ахамад редакторай - 21-50-96, приёмнын - 21-54-54, ахамад редакторай орлогшонорой - 21-68-08, 21-64-36, харюусалгата секретарин - 21-50-52, секретариин - 21-50-52, таһагууд: үндэһэтэнэй болон политическэ асуудалнуудаар - 21-55-97 (даагшань), 21-61-35, 21-34-05, экономикын - 21-63-86, 21-61-35, соёлой болон түүхын - 21-60-21 (даагшань), 21-57-63, залуушуулай, оюутайдай ажабайдалай болон олонитын хүдэлмэрин - 21-54-93 (даагшань), 21-69-58, мэдээлэй болон соносхолдой - 21-62-62, 21-67-81, корректорнуудай - 21-33-61, компьютерна түбэй - 21-66-76.

"Бурятия" хэблэлэй телефонууд: директор - 21-49-94, бухгалтери - 21-23-67, вахта - 21-35-95.

Тоонуудай, бодото баримтануудай, хүнэй, нютагай нэрэнүүдэй бэшэлгыё хазагайруулан ушарта авторнуудын харюусалгатай. Редакциин һанамжа авторайхитай адли бэшэ байжа магад.